

Zadania 7.1 Odpowiedzi

1. (b) Prosta prostopadła do zadanej płaszczyzny i przechodząca przez punkt X jest zbiorem punktów postaci

$$t \begin{pmatrix} 4 \\ -3 \\ 2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}.$$

Punkt X' przecięcia tej prostej zadaną płaszczyzną ma następujące współrzędne:

$$x' = \frac{1}{29}(13x + 12y - 8z); \quad y' = \frac{1}{29}(12x + 20y + 6z); \quad z' = \frac{1}{29}(-8x + 6y + 25z).$$

Stąd szukana macierz ma postać:

$$\frac{1}{29} \begin{pmatrix} 13 & 12 & -8 \\ 12 & 20 & 6 \\ -8 & 6 & 25 \end{pmatrix}.$$

- a) Bazując na b) szukamy takiego punktu X'' , który spełnia warunek

$$\frac{X + X''}{2} = X' \quad \text{czyli} \quad X'' = 2X' - X.$$

Stąd

$$x'' = \frac{1}{29}(-3x + 24y - 16z); \quad y'' = \frac{1}{29}(24x + 11y + 12z); \quad z'' = \frac{1}{29}(-16x + 12y + 21z).$$

Szukana macierz ma postać:

$$\frac{1}{29} \begin{pmatrix} -3 & 24 & -16 \\ 24 & 11 & 12 \\ -16 & 12 & 21 \end{pmatrix}.$$

- d) Rzut X' punktu X na zadaną prostą jest dla pewnego t postaci $X' = \begin{pmatrix} 3t + 1 \\ 2t - 2 \\ 2t \end{pmatrix}$.

Ponieważ $\overrightarrow{XX'}$ jest prostopadły do zadanej prostej, więc zachodzi następujący warunek:

$$\begin{pmatrix} 3t + 1 - x \\ 2t - 2 - y \\ 2t - z \end{pmatrix} \circ \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix} = 0,$$

z którego wyznaczamy $t = \frac{1}{17}(3x + 2y + 2z + 1)$. Wtedy

$$X' = \frac{1}{17} \begin{pmatrix} 9x + 6y + 6z + 20 \\ 6x + 4y + 4z - 32 \\ 6x + 2y + 2z + 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{17} \begin{pmatrix} 9 & 6 & 6 \\ 6 & 4 & 4 \\ 6 & 2 & 2 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{2}{17} \begin{pmatrix} 10 \\ -16 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

- c) Bazując na d) szukamy takiego punktu X'' , że

$$\frac{X + X''}{2} = X', \quad \text{czyli} \quad X'' = 2X' - X.$$

Stąd

$$X'' = \frac{1}{17} \begin{pmatrix} 1 & 6 & 6 \\ 6 & -9 & 4 \\ 6 & 2 & -13 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{4}{17} \begin{pmatrix} 10 \\ -16 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

2. $F(X) = AX + v$

a)

$$F(X) = I \cdot X + \begin{pmatrix} 1 \\ 7 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

b)

$$F(X) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + 2 \begin{pmatrix} 0 \\ 3 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

c)

$$F(X) = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + 2 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

d)

$$F(X) = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{pmatrix} \cdot X + 2 \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}.$$

e)

$$F(X) = 3I \cdot X - 2 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

f) Rzut R punktu X na płaszczyznę $y = 3$ jest postaci $(x \ 3 \ z)^T$, a szukany punkt X' spełnia zależność:

$$\overrightarrow{RX'} = 4\overrightarrow{RX}, \text{ czyli } X' - R = 4(X - R) \text{ albo } X' = 4X - 3R.$$

Stąd

$$X' = \begin{pmatrix} x \\ 4y - 9 \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + 9 \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

g) Odległość znakowana punktu X od płaszczyzny $x = 2$ wynosi $d(X) = x - 2$. Szukamy więc takiego punktu X' , że

$$\overrightarrow{XX'} = d(X) \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ czyli } X' = X + (x - 2) \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

Stąd

$$X' = \begin{pmatrix} x \\ y + x - 2 \\ z + x - 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot X - 2 \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

3. $F(X) = AX + v$

- a) R jest rzutem punktu X na płaszczyznę π . Równanie parametryczne prostej prostopadłej do π i przechodzącej przez punkt $x = (x \ y \ z)^T$ ma następującą postać:
- $$\begin{pmatrix} u \\ v \\ w \end{pmatrix} = t \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}.$$
- Stąd $R = \begin{pmatrix} 2t + x \\ -t + y \\ 2t + z \end{pmatrix}$ dla pewnego t . Ponieważ R leży również na płaszczyźnie π , więc współrzędne punktu R wstawiamy do równania tej płaszczyzny i wyznaczamy $t = \frac{1}{9}(-2x + y - 2z - 1)$. Zatem

$$\begin{aligned} R &= \frac{1}{9} \begin{pmatrix} 5x + 2y - 4z - 2 \\ 2x + 8y + 2z + 1 \\ -4x + 2y + 5z - 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{9} \begin{pmatrix} 5x + 2y - 4z \\ 2x + 8y + 2z \\ -4x + 2y + 5z \end{pmatrix} + \frac{1}{9} \begin{pmatrix} -2 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix} \\ &= \frac{1}{9} \begin{pmatrix} 5 & 2 & -4 \\ 2 & 8 & 2 \\ -4 & 2 & 5 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{9} \begin{pmatrix} -2 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix}. \end{aligned}$$

- b) W oparciu o podpunkt a) szukamy takiego X' , że

$$\frac{X' + X}{2} = R, \text{ czyli } X' = 2R - X.$$

Stąd

$$X' = \frac{1}{9} \begin{pmatrix} 1 & 4 & -8 \\ 4 & 7 & 4 \\ -8 & 4 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{9} \begin{pmatrix} -4 \\ 2 \\ -4 \end{pmatrix}.$$

- c) Korzystając z a) mamy

$$\overrightarrow{RX'} = -2\overrightarrow{RX}, \text{ czyli } X' = 3R - 2X.$$

Stąd

$$X' = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -1 & 2 & -4 \\ 2 & 2 & 2 \\ -4 & 2 & -1 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -2 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix}.$$

4. (a) R oznacza rzut punktu X na prostą l . Wtedy $\overrightarrow{XR} = \begin{pmatrix} t + 1 - x \\ t - y \\ t + 1 - z \end{pmatrix}$ jest prostopadły do wektora $(1 \ 1 \ 1)^T$, czyli ich iloczyn skalarny jest równy zero. Z tego warunku otrzymujemy $t = \frac{1}{3}(x + y + z - 2)$. Ostatecznie

$$R = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} x + y + z + 1 \\ x + y + z - 2 \\ x + y + z + 1 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

- (b) Korzystając z a) mamy

$$X' = 2R - X = \frac{2}{3} \begin{pmatrix} -0.5 & 1 & 1 \\ 1 & -0.5 & 1 \\ 1 & 1 & -0.5 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{2}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

- (c) Ponownie stosując a) otrzymujemy

$$X' = 3R - X = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 \end{pmatrix} \cdot X + \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

$$5. \pi : x + y + z + 1 = 0, \vec{d} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

Prosta przechodząca przez punkt $X = (x \ y \ z)^T$ i równoległa do wektora \vec{d} ma równanie

parametrycznej postaci: $\begin{pmatrix} u \\ v \\ w \end{pmatrix} = t \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$, czyli rzut R punktu X na π można

przedstawić jako $R = \begin{pmatrix} t+x \\ y \\ 2t+z \end{pmatrix}$ dla pewnego t . Ponieważ R leży na płaszczyźnie

π , więc wstawiając jego współrzędne do równania płaszczyzny π otrzymamy, że $t = -\frac{1}{3}(x + y + z + 1)$. Stąd

$$X' = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2x - y - z - 1x \\ 3y \\ -2x - 2y + z - 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2 & -1 & -1 \\ 0 & 3 & 0 \\ -2 & -2 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ -2 \end{pmatrix}.$$

$$6. \pi : 2x - y + 2z - 1 = 0, \vec{d} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix}.$$

Powinowactwo ścinające jest określone następująco:

$$\overrightarrow{XX'} = d(X) \vec{d}, \text{ czyli } X' = d(X) \vec{d} + X.$$

Stąd

$$\begin{aligned} X' &= \frac{2x - y + 2z - 1}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5x - y + z - 1 \\ 3y \\ -2x + y + z - 1 \end{pmatrix} \\ &= \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5 & -1 & 1 \\ 0 & 3 & 0 \\ -2 & 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot X + \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix}. \end{aligned}$$

7. Punkt $P = (1 \ 2 \ -1)^T$ i wektor normalny do π $\vec{n} = (1 \ 1 \ 1)^T$. Niech R oznacza rzut punktu P na płaszczyznę π , P' punkt symetryczny do P względem π . Równanie prostej l prostopadłej do płaszczyzny π i przechodzącej przez punkt P jest postaci: $X = t(1 \ 1 \ 1)^T + (1 \ 2 \ -1)^T$. Ponieważ R jest punktem przecięcia l i π , więc $t+1+t+2+t-1+1 = 0$, czyli $t = -1$. Stąd $R = (0 \ 1 \ -2)^T$ i $P' = 2R - P = (-1 \ 0 \ -3)^T$.

8. Mamy punkt $P = (2 \ 0 \ 1)^T$ oraz prostą $l : (xyz)^T = t(2 \ 2 \ 1)^T + (1 \ 0 \ 0)^T$.

Równanie ogólne płaszczyzny prostopadłej do prostej l ma postać: $2x + 2y + z + d = 0$. Ponieważ chcemy, aby do tej płaszczyzny należał punkt P , więc $2 \cdot 2 + 1 + d = 0$, czyli $d = -5$. Szukamy rzutu R punktu P na prostą l . Ponieważ R leży na l , więc $R = (2t + 1 \ 2t \ t)^T$ dla pewnego t . Skoro R leży również na wyznaczonej płaszczyźnie, więc jego współrzędne spełniają równanie tej płaszczyzny. Stąd otrzymujemy $t = \frac{1}{3}$. Zatem $R = \frac{1}{3}(5 \ 2 \ 1)^T$.

Punkt symetryczny P' do punktu P spełnia równanie

$$R = \frac{P + P'}{2}, \text{ czyli } P' = 2R - P = \frac{1}{3}(4 \ 4 \ -1)^T.$$

9. a) $F(X) = \frac{1}{A^2+B^2+C^2}(ABC)(xyz)^T.$

b) $F(X) = (pqr)(xyz)^T.$

c) $F(X) = \begin{pmatrix} 0 & r & q \\ -r & 0 & p \\ q & -p & 0 \end{pmatrix} \cdot X.$

d) $F(X) = \begin{pmatrix} a & d \\ b & e \\ c & f \end{pmatrix} \cdot X$, gdzie $(abc)^T \neq t(def)^T, t \in \mathbb{R}.$

e) $F(X) = \det \begin{pmatrix} x & a & d \\ y & b & e \\ z & c & f \end{pmatrix}.$

10.

podpunkt	różnowartościowe	na	odwracalne
(a)	−	+	−
(b)	−	+	−
(c)	−	+	−
(d)	+	−	−
(e)	−	+	−